

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 9CoP/82/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315200319
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ladislav Mejstřík
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5315200319.1

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa: B. P., nar. X. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpená kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Čadca, dieťa rodičov, matky H. P., nar. XX. X. XXXX, bytom C. XXX a otca K. G., nar. XX. X. XXXX, bytom X. W. XXX XXXX, X. W. XXX, Rakúska republika, zastúpeného Marko & Overton-Fox, s.r.o., advokátska kancelária so sídlom Bratislava, Karpatská 18, IČO: 47 246 936, o zvýšenie výživného, na odvolanie otca maloletého dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Čadca, č.k. 5P/5/2015-92 zo dňa 4. 6. 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu **z r u š u j e** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Čadca zvýšil výživné na maloleté dieťa B.Q. naposledy určené rozsudkom tamojšieho súdu sp. zn. 5P/93/2009 zo dňa 10. 12. 2009 zo sumy 120,- eur mesačne na sumu 230,- eur mesačne dňom 19. 1. 2015. Otcovi maloletého dieťaťa, ktorému uložil povinnosť platiť zvýšené výživné, zároveň povolil splátky na zameškané výživné za obdobie od 19. 1. 2015 do 31. 5. 2015 vo výške 550,- eur v sume po 30,- eur mesačne, splatné spolu s bežným výživným k rukám matky dieťaťa, pod stratou výhody splátok nezaplatením čo i len jednej z nich.

Právne vec posúdil súd v zmysle ust. § 26, § 62, § 78 Zákona o rodine, pričom konštatoval, že oproti predchádzajúcemu rozhodnutiu došlo k podstatnej zmene pomerov, keď maloletá B. prestúpila na vyšší stupeň základnej školy, pretrvávajú u nej zdravotné problémy, pričom sa zvýšili výdavky súvisiace so školou, zabezpečením školských potrieb, ako aj ostatných základných potrieb maloletého dieťaťa. Doteraz stanovené výživné v sume 120,- eur nepostačuje na zabezpečenie zvýšených nákladov pre maloleté dieťa. Súd zároveň konštatoval, že u matky oproti času posledného rozhodovania o výživnom z roku 2009 došlo k zvýšeniu príjmu zo sumy 87,- eur na sumu 243,- eur, u otca ostal príjem v podstate nezmenený. V rozhodnutí súdu bolo tiež konštatované, že otec nevyužil možnosť zúčastniť sa pojednávania dňa 4. 6. 2015 a neuviedol tiež žiadne dôvody, pre ktoré nebol schopný sa na tento termín dostaviť. Súd preto vo veci rozhodol v jeho neprítomnosti. Tiež, pokiaľ požiadal o pridelenie právneho zástupcu, mal možnosť si takéhoto zvoliť z radov advokátov, prípadne požiadať o ustanovenie zástupcu prostredníctvom Centra právnej pomoci.

Proti rozsudku, v zákonom stanovenej lehote, prostredníctvom zástupcu podal odvolanie otec maloletého dieťaťa. Žiadal, aby odvolací súd napadnutý rozsudok prvostupňového súdu zrušil, prípadne zmenil, a to z dôvodu odňatia možnosti otcovi konať pred súdom, resp. z dôvodu, že rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení veci, keď súd prvého stupňa na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, resp. jednotlivé výroky rozsudku sú nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov (§ 205 ods. 2 písm. a/, d/, f/ O.s.p.). Odvolateľ poukazoval na čl. 46 a čl. 48 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj na zásadu ústnosti, sú zo základných zásad občianskeho súdneho konania. Otec maloletého dieťaťa bol vypočutý pred dožiadaným súdom v Pergu v Rakúskej republike, pričom z obsahu zápisnice o výsluchu vyplynulo, že tak otec, ako aj rakúske justičné orgány chápali termín pojednávania stanovený na deň 4. 6. 2015, resp. 3. 9. 2015, pričom tento termín považoval otec za termín náhradný v prípade, že sa nemôže dostaviť na termín skorší.

V tomto smere bol výslovne poučený zo strany rakúskych justičných orgánov. Priamo v tejto zápisnici oznámil, že pojednávania dňa 4. 6. 2015 sa nemôže zúčastniť. Z obsahu predvolania nevyplývala ani možnosť súdu, aby vec (pokiaľ sa nedostaví) mohol rozhodnúť v jeho neprítomnosti, čo sa však stalo. Odvolateľ pricestoval na súd 3. 9. 2015, avšak pojednávanie sa v tomto termíne nekonalo. Prvostupňový súd prakticky celé pojednávanie vykonal dňa 4. 6. 2015, pričom k vykonaným dôkazom sa otec dieťaťa nemal možnosť nijako vyjadriť. Takýto postup prvostupňového súdu považuje odvolateľ za nezákonný, pričom mu bolo odňaté právo konať pred súdom. Ďalšie pochybenie videl odvolateľ v tom, že požiadal o ustanovenie zástupcu, o čom však tiež súd nerozhodol, resp. nepostúpil jeho žiadosť na orgán oprávnený o tom rozhodnúť. Odvolateľ napadol aj vecnú správnosť rozhodnutia prvostupňového súdu, keď podľa neho neboli splnené ani hmotnoprávne predpoklady na zvýšenie výživného v rozsahu požadovanom matkou dieťaťa. Prvostupňový súd zvýšil výživné takmer na dvojnásobok, avšak dôvody zvýšenia výživného sú len formálne, resp. v podstatnej časti nepreskúmateľné. Zhoršený zdravotný stav bol prítomný u maloletej už v roku 2009 a tento je prakticky nezmenený. Taktiež dieťa navštevovalo základnú školu a prechod na vyšší stupeň sám o sebe neprináša zásadne zvýšené výdavky. Súd iba paušálne konštatoval, že náklady na maloletú od roku 2009 podstatne vzrástli, avšak takýto záver nijako nevyplýva z vykonaného dokazovania a nie je zrejmy ani z odôvodnenia rozhodnutia súdu. Z podaného návrhu vyplýva, že náklady na maloletú nepresahujú v priemere 150,- eur mesačne. Súd prakticky iba vymenúva náklady na bývanie matkinej rodiny bez toho, aby sa zaoberal všetkými výdavkami na maloletú a tieto porovnal s výdavkami so stavom v roku 2009. Odvolateľ poukázal na skutočnosť, že miera inflácie od roku 2009 po moment rozhodnutia súdu sa približuje hranici 0 %. Podľa štatistík dokonca medziročne spotrebiteľskej ceny klesli o 0,06 %. Záver súdu o podstatnom náraste nákladov na maloletú tak nielenže nevyplýva z vykonaného dokazovania, ale nie je ani náležite odôvodnený. Súd nesprávne vyhodnotil aj majetkové pomery otca, keď ustálil príjem na základe zárobku za tri mesiace v roku 2015 bez toho, aby zisťoval a umožnil otcovi predložiť potvrdenie o príjmoch za celý rok 2014. Súd navyše do príjmu zahrnul aj diéty, ktoré však slúžia na uhrádzanie nákladov otca na cestovné a stravovanie počas pracovných ciest. Súd nijako nezohľadnil ani skutočnosť, že na rozdiel od matky, otec nie je vlastníkom nehnuteľností. Závery súdu o porovnávaní životnej úrovne matky a otca vychádzajú z úplne nesprávnych predpokladov, ktoré nemajú ani oporu vo vykonanom dokazovaní. Otec nie je vlastníkom nehnuteľností, užíva nájomný dom s možnosťou jeho budúcej kúpy. S prihliadnutím na uvedené skutočnosti odvolateľ uviedol, že maximálna výška výživného by mala predstavovať sumu 140,- až 150,- eur mesačne.

K podanému odvolaniu sa vyjadřila matka maloletého dieťaťa, ktorá uviedla, že súd vo veci zvýšenia výživného rozhodol správne, čo potvrdil aj kolízny opatrovník, ktorý doporučil zvýšiť výživné na maloleté dieťa. Súd riadne prešetril majetkové pomery otca, ako aj majetkové pomery matky a na základe zisteného skutkového stavu návrhu na zvýšenie výživného vyhovel. Žiadala preto, aby odvolací súd rozsudok prvostupňového súdu potvrdil.

Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 212 ods. 2 O.s.p. a postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 214 O.s.p. rozsudok prvostupňového súdu v zmysle ust. § 221 ods. 1 písm. f/, h/ O.s.p. zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Z obsahu spisového materiálu a preskúmaného rozsudku vyplýva, že konanie o zmenu úpravy práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu začalo na základe návrhu matky. Táto požadovala zvýšenie výživného na maloletú B. z doteraz stanovenej sumy 120,- eur mesačne na sumu 300,- eur mesačne. V tomto prípade tak prvostupňový súd mal v súlade s ust. § 78 Zákona o rodine skúmať, či od posledného rozhodnutia vo veci sa zmenili pomery tak, aby mohlo dôjsť k zmene pôvodného rozhodnutia.

V danom prípade má odvolací súd za to, že odvolanie otca maloletého dieťaťa je dôvodné.

Postup okresného súdu vykazuje vady konania, na ktoré je odvolací súd povinný prihliadať z úradnej povinnosti a ktoré mohli mať za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia. Zároveň postupom okresného súdu došlo k odňatiu možnosti účastníkovi konania - otcovi maloletého dieťaťa, konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Súčasťou základného práva účastníka súdneho

konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach Slovenskej republiky okrem zákonov aj Ústava SR v čl. 46 a v čl. 48, ako aj v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, je nielen garancia poskytnutia ochrany ohrozených alebo porušených práv zo strany súdu, ale i poskytnutie súdnej ochrany v určitom rozsahu a predovšetkým kvalite. K určujúcim definičným znakom práva na spravodlivé konanie patrí aj právo na riadne a vyčerpávajúce odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva odpoveď nielen na skutkové a právne otázky daného prípadu, ale i na rozhodujúce argumenty jednotlivých strán.

Tejto zásade zodpovedá úprava v § 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého ustanovenia v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, pričom súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

V danom prípade odôvodnenie napadnutého rozhodnutia v celom rozsahu tieto kritériá nespĺňa, keď účastníkovi nedáva spoľahlivú odpoveď na otázku, ako súd došiel k záveru, že nastala taká zmena pomerov, ktorá by bola dôvodom na zmenu predchádzajúceho rozhodnutia a zvýšenie výživného. V tejto súvislosti absentuje predovšetkým uvedenie skutkového stavu veci, skutkové a právne závery prvostupňového súdu opierajúce sa o logické úvahy a myšlienkové postupy. V tomto prípade ako už bolo vyššie uvedené prvostupňový súd v súlade s ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine mal preskúmať zmenu pomerov na strane všetkých účastníkov konania, teda jednak osoby oprávnenej - maloletého dieťaťa, ako aj osôb výživou povinných, t.j. matky a otca. Zmena pomerov sa zisťuje porovnaním pomerov uvedených účastníkov v čase predchádzajúcej právnej úpravy so skutočnosťami v čase vydania rozhodnutia. Prvostupňový súd síce správne porovnal predchádzajúci príjem rodičov so súčasným, pričom uviedol, že u matky došlo k zvýšeniu príjmu, príjem otca je približne rovnaký ako v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Taktiež konštatoval, že maloletá v čase poslednej úpravy výživného navštevovala 2. ročník základnej školy, v čase rozhodovania súdu 7. ročník základnej školy. Vyhodnotenie takto zistených skutočností však následne je vykonané len všeobecne, keď súd konštatoval, že došlo k zvýšeniu nákladov na zabezpečenie základných životných potrieb maloletého dieťaťa. Súd už ďalej neporovnával ako konkrétne a v čom sa zmenili potreby dieťaťa zistené súdom v roku 2009, z ktorých bolo odvodené výživné vo výške 120,- eur mesačne a aké sú potreby dieťaťa v čase rozhodovania prvostupňového súdu, keď výživné zvýšil takmer o 100 %. V tomto smere potom rozhodnutie prvostupňového súdu nie je preskúmateľné.

Čo sa týka odňatia možnosti účastníkovi konania konať pred súdom, aj v tomto sa odvolací súd stotožnil s tvrdením odvolateľa, že boli porušené jeho procesné práva. Ako vyplynulo z protokolu o výsluchu otca maloletého dieťaťa pred dožiadaným súdom, oboznámený bol s termínom pojednávania dňa 4. 6. 2015, resp. s náhradným termínom dňa 3. 9. 2015. V zápisnici je uvedené, že na termín dňa 4. 6. 2015 nie je schopný sa dostaviť a využíva na svoju účasť na pojednávaní náhradný termín dňa 3. 9. 2015. Zároveň požiadal o prizvanie tlmočníka s odôvodnením, že neovláda slovenský jazyk. Tiež požiadal o pridelenie právneho zástupcu s odôvodnením, že nie je znály práva. Prvostupňový súd vykonal pojednávanie vo veci dňa 4. 6. 2015, na ktorom vykonal dokazovanie a vo veci rozhodol. Odvolací súd má za to, že v tomto konkrétnom prípade bolo porušené právo účastníka na spravodlivý proces, keď nemohol priamo hájiť svoje práva pred súdom, keď považoval za možnosť vybrať si náhradný termín konania pred súdom, pričom dňa 3. 9. 2015 sa skutočne na súd aj dostavil. Pokiaľ prvostupňový súd nerozhodol o tom, či ustanoví účastníkovi zástupcu, resp. ho neupozornil na možnosť požiadať o ustanovenie zástupcu Centrom právnych služieb a vyhodnotil neprítomnosť účastníka na pojednávaní ako jeho svojvôľu (bez riadneho ospravedlnenia), boli tak porušené jeho procesné práva.

Z uvedených dôvodov musel odvolací súd pristúpiť k zrušeniu napadnutého rozhodnutia a vráteniu veci prvostupňovému súdu na ďalšie konanie. V ďalšom konaní prvostupňový súd po zistení skutkového stavu tento vyhodnotí v zmysle § 132 a nasl. O.s.p. a svoje rozhodnutie riadne odôvodní v súlade s ust. § 157 ods. 2 O.s.p..

V novom rozhodnutí rozhodne aj o trovách odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

Toto rozhodnutie bolo prijaté hlasovaním v pomere 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie prípustné **n i e** .